

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **O. B.**, zastoupen Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2018, č. j. OAM-1030/ZA-ZA06-K02-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 2. 2022, č. j. 13 Az 34/2018 - 108,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 2. 2022, č. j. 13 Az 34/2018 - 108, **se** ve výroku I. a II. **zrušuje**.

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2018, č. j. OAM-1030/ZA-ZA06-K02-2017, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.

IV. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.

V. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši **4.114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce podal dne 7. 12. 2017 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, neboť se obává o život svůj i své rodiny. Ve správním řízení tvrdil, že mu hrozí nebezpečí ze strany skupiny „banditů“ řízených N. J. K., který se v posledních letech stal vlivnou politickou osobou, a jeho nadřízeného K.. Obává se také ukrajinské prokuratury (SBU), která je motivována ke stíhání žalobce pro jeho bývalé vazby na K. a jeho „anti-majdanské“ aktivity před změnou tamního režimu (zvané též „titušky“). Ohrožen je rovněž ze strany neofašistických skupin, neboť žalobce i jeho rodina mluví rusky, žalobce se účastnil anti-majdanů, byl aktivním členem Strany regionů a úřady či policie jej zjevně veřejně hledají. Žalovaný napadeným rozhodnutím žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce u Městského soudu v Praze, který jeho žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud tento rozsudek zrušil rozsudkem ze dne 18. 11. 2020, č. j. 1 Azs 138/2020 - 33, a věc městskému soudu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Kasační soud totiž shledal, že hodnocení článků ze dne 28. 11. 2018 a 20. 3. 2019, předložených žalobcem a provedených jako důkaz během jednání, je nedostatečné a nepřezkoumatelné. Městský soud důkazy nesprávně označil za nerelevantní. Z článků přitom vyplývá, že N. J. K., kvůli němuž se žalobce obává vrátit na Ukrajinu, je významným místním politikem v místě původu žalobce. První ze článků pojednává o ukrajinském novinářském aktivistovi, který před pronásledováním utekl do Polska, odkud se ho snažily dostat ukrajinské bezpečnostní složky. Článek také informuje o tom, že K. se k tomuto incidentu vyjádřil v tom smyslu, že „podobné aktivisty je třeba přivézt zpět na Ukrajinu v pytli“. Články dle žalobce dokazují, že osoba, vůči níž tvrdí obavy z pronásledování či hrozbu vážné újmy, není „obyčejnou“ soukromou osobou, ale je významným místním politikem. Mají tedy dokládat, že žalovaný měl existenci nebezpečí vážné újmy hodnotit nikoli jako hrozící ze strany soukromých osob, ale politicky angažované veřejné osobnosti. Činil tak v kontextu svého tvrzení, že je v jeho zemi původu běžnou praxí zneužívání policejních a ozbrojených složek, prokuratury a dalších justičních orgánů k politickým účelům a vydírání a také používání mučení a nelidského zacházení, a že v případě pokusu obrátit se na policii riskuje věznění a fyzické mučení. Článek ze dne 28. 11. 2018 nadto dle žalobce popisuje postup ukrajinských bezpečnostních složek vůči aktivistům a K. postoj k těmto operacím.

[4] Nejvyšší správní soud zavázal městský soud, aby tyto provedené důkazy hodnotil jednak ve vztahu ke dvěma řádně uplatněným žalobním bodům. Těmi bylo tvrzené použití neaktuálních informací o zemi původu a tvrzené nesprávné vyhodnocení možnosti udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k bezpečnostní situaci na Ukrajině, a to v kontextu možného porušení zásady *non-refoulement* (ve světle usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, č. 2288/2011 Sb. NSS).

[5] Městský soud následně napadeným rozsudkem žalobu znovu zamítl. Shrnul, že z obou článků, které mu žalobce předložil, vyplývá, že N. (M.) J. K. vykonává funkci radního ve městě K. R. a že v posledních volbách kandidoval na starostu tohoto města. Dle soudu však porušení zásady *non-refoulement* nepřichází v úvahu. Na N. K. je nutné ve vztahu k žalobci hledět jako na soukromou osobu. Žalobce totiž netvrdil ani jinak

neprokázal, že by tato osoba z titulu své funkce ovlivňovala státní orgány, policii či předvolání žalobce k SBU, využívala svou funkci k nelegální činnosti či byla pod ochranou místní policie. Nadto ze zpráv o zemi původu založených ve správním spise vyplývá, že je možné podat stížnost na postup policie. Přestože je tento proces zdlouhavý, při vyvinutí jisté aktivity je možné uspět.

[6] Dle článku z deníku Gazeta Wyborcza *„Bráníme ukrajinského novináře“* ze dne 28. 10. 2018, předloženého žalobcem, je N. K. šéfem organizované zločinecké skupiny. Článek nepojednává o žádném zneužití pravomoci veřejně činné osoby k jeho zločineckým praktikám. Předloženými důkazy proto žalobce neprokázal, že by N. K. jako politická osoba jakkoliv zneužíval svou pravomoc radního. Navíc z této pozice ani nemá žádný vliv na SBU a místní policii. Zneužití funkce radního nebylo prokázáno ani v dalších případech, které dané články popisují. Z novějších zpráv o Ukrajině je zřejmé, že Dněpropetrovská oblast, kde se žalobce naposledy zdržoval, je pod kontrolou ukrajinské vlády, která má pod kontrolou i bezpečnostní složky. Městský soud má za to, že na Ukrajině by byla žalobci poskytnuta ochrana, pokud by se ohledně možného ohrožení ze strany N. K. obrátil na policii.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek i napadené rozhodnutí žalovaného a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

[8] Městský soud byl v novém řízení povinen vyhodnotit důkazy předložené stěžovatelem během ústních jednání. Vyhodnotil je však nesprávně, bez logického odůvodnění a nikoli ve vztahu k řádně uplatněným žalobním bodům. Důkazy zcela zjevně prokazují existenci hrozby vážné újmy při návratu stěžovatele na Ukrajinu. Ta mu hrozí ze strany osoby, jež není možné označit za soukromou.

[9] Městský soud nadto nijak neodůvodnil, proč shledal nedůvodnou námitku o neaktuálnosti a nedostatečnosti podkladů.

[10] Stěžovatel se domnívá, že je nutné přihlédnout ke zcela mimořádné změně skutkových okolností v jeho zemi původu, byť k ní došlo až v průběhu kasačního řízení. Bezpečnostní situace na Ukrajině se změnila natolik, že skutkové závěry, ke kterým žalovaný dospěl na základě shromážděných podkladů, již zjevně neodpovídají situaci, která v zemi původu stěžovatele panuje, a od níž nelze odhlédnout. Je namístě znovu posoudit jeho žádost, neboť předchozí závěry žalovaného a městského soudu již neobstojí.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost obsahuje obdobné námitky jako žaloba, a proto odkazuje na své vyjádření k žalobě. K namítaným procesním pochybením městského soudu se nebude vyjadřovat. Stěžovatel v řízení netvrdil azylově relevantní skutečnosti, ale prostřednictvím žádosti se pouze snažil zlegalizovat pobyt. K datu vydání rozhodnutí žalovaného bylo rozhodnutí zákonné. Žalovaný nemohl předvídat invazi Ruska na Ukrajinu a následnou válku na jejím území. Tyto nové skutečnosti budou nepochybně předmětem soudního přezkumu. Žalovaný proto navrhl,

aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou, pokud s ohledem na současný stav na Ukrajině nedospěje k jinému závěru v rámci *ex nunc* přezkumu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zabýval se tím, zda je kasační stížnost přípustná. Jedná se totiž o opakovanou kasační stížnost stěžovatele. Kasační soud zrušil původní rozsudek městského soudu rozsudkem č. j. 1 Azs 138/2020 - 33 pro nepřezkoumatelnost. První zrušovací rozsudek Nejvyššího správního soudu se tedy k věci samé nijak nevyjádřil. Kasační stížnost proti druhému či dalšímu rozhodnutí krajského soudu nemůže být nepřípustná, pokud se předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu nemohl vyjádřit k meritu věci (srov. nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, N 119/37 SbNU 519). Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Kasační stížnost stěžovatele je proto přípustná.

[13] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Jedná se totiž o věc, v níž před městským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[14] Kasační soud již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, vyložil, že o přijatelnou kasační stížnost se bude jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] Jak uvedl Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021 - 49, výklad provedený v citovaném usnesení ve věci sp. zn. 1 Azs 13/2006 není plně využitelný, zvažuje-li soud, zda je třeba výjimečně prolomit pravidla stanovená v § 75 odst. 1 a § 109 odst. 5 s. ř. s. a přihlédnout při posuzování kasační stížnosti ke skutečnostem, které nastaly až po vydání rozhodnutí krajského (městského) soudu, aby bylo zajištěno dodržení norem požívajících aplikační přednost ve smyslu čl. 10 Ústavy, jimiž ve věcech mezinárodní ochrany budou zejména čl. 2 a 3 Úmluvy a zásada *non-refoulement*, zakotvená v čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (zásada nenavracení). V těchto případech je třeba se s otázkou, zda je prolomení namístě, věcně vypořádat buď v rámci hodnocení přijatelnosti (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2017, č. j. 9 Azs 14/2017 - 30, nebo právě rozsudek č. j. 6 Azs 306/2021 - 49), nebo shledat přijatelnost kasační stížnosti a uvedené otázce se věnovat v rámci meritorního přezkumu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2021, č. j. 2 Azs 214/2020 - 46). Také při aplikaci § 104a s. ř. s. je totiž třeba

postupovat tak, aby byly dodrženy mezinárodní závazky České republiky plynoucí z čl. 2 a 3 Úmluvy a zásady *non-refoulement*.

[16] V posuzované věci soud shledal, že je nezbytné přihlédnout ke skutečnostem, k nimž došlo až po rozhodnutí městského soudu, a že ve světle těchto skutečností je kasační stížnost přijatelná.

[17] Poté, co soud konstatoval, že je kasační stížnost přípustná a přijatelná, zabýval se její důvodností. V rámci meritorního přezkumu hodnotil nejprve namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Konkrétně stěžovatel tvrdí, že městský soud nijak neodůvodnil, proč shledal nedůvodnou námitku o neaktuálnosti a nedostatečnosti podkladů.

[18] Jak vyplývá z konstantní judikatury Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu, má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za nedůvodnou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Současně z rozsudku musí být patrné, jak se správní soud vypořádal se vznesenými žalobními body a k nim se vztahující žalobní argumentací.

[19] Městský soud se hodnocením podkladů pro vydání napadeného rozhodnutí, a to zvláště zpráv o zemi původu, zabýval obecně v bodě 19. Aktuálností informací o zemi původu ve vztahu k posouzení, zda je možné N. K. považovat za soukromou osobu, se rovněž zabýval. Uvedl totiž, že z novějších zpráv o zemi původu vyplývá, že je možné domoci se vnitrostátní ochrany (bod 30 napadeného rozsudku). Není tedy pravdou, že městský soud nijak neodůvodnil, proč shledal nedůvodnou námitku o neaktuálnosti a nedostatečnosti podkladů. Napadený rozsudek je přezkoumatelný.

[20] Dále stěžovatel velmi obecně namítá, že N. K. nelze ve vztahu ke stěžovateli považovat za soukromou osobu, aniž by tuto námitku dále rozvedl. Tvrdí tedy, že je nutné jej naopak považovat za možného původce vážné újmy ve smyslu § 2 odst. 6 věty druhé zákona o azylu, kterým se rozumí i *soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou*. Nejvyšší správní soud ve stejné stručnosti odkazuje na svou konstantní judikaturu, kterou citoval již městský soud. Z ní vyplývá, že po žadateli o mezinárodní ochranu nelze požadovat, aby se obrátil na orgány v zemi původu s žádostí o poskytnutí účinné ochrany před vážnou újmou, pouze pokud je zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny takovou ochranu poskytnout (viz rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62). Taková situace však v projednávaném případě nevyplynula z obsahu správního spisu. Naopak žalovaný i městský soud na podkladu

zpráv o zemi původu vyvrátili stěžovatelova tvrzení, kterými neúčinnost ochrany v jeho případě zdůvodňoval.

[21] Závěrem stěžovatel vznesl námitku, kterou nemohl uplatnit již v řízení před městským soudem. Týká se změny poměrů v zemi jeho původu, které jsou v době rozhodování Nejvyššího správního soudu všeobecně známy, neexistovaly však v době, kdy rozhodoval městský soud. Na Ukrajinu dne 24. 2. 2022 zaútočila vojska Ruské federace a vypukla válka, která není izolovaná pouze na části jejího území. Probíhající ruská invaze na Ukrajinu je přitom notorietou, kterou není třeba dokazovat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31, ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021 - 49, ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022 - 31, ze dne 31. 3. 2022, č. j. 9 Azs 13/2022 - 32, ze dne 7. 4. 2022, č. j. 4 Azs 324/2021 - 46, a č. j. 8 Azs 55/2022 - 25, ze dne 8. 4. 2022, č. j. 5 Azs 86/2021 - 33, a ze dne 14. 4. 2022, č. j. 5 Azs 212/2020 - 44).

[22] Při přezkumu rozhodnutí správního orgánu ze strany správních soudů se uplatňuje retrospektivní princip. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. tak soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí. Ve věcech mezinárodní ochrany nicméně z tohoto principu existují výjimky, při nichž dochází k prolomení uvedených pravidel na základě přednostní aplikace jiné normy.

[23] K prolomení retrospektivního principu v řízení před krajským soudem a Nejvyšším správním soudem může dojít, je-li v souladu s čl. 10 Ústavy přímo aplikován čl. 2 a 3 Úmluvy. Tato ustanovení „je třeba pod úhlem mezinárodněprávní zásady *non-refoulement* vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila“ (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, č. 3528/2017 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud opakovaně připustil, že v řízení o kasační stížnosti může dojít k prolomení pravidel zakotvených v § 75 odst. 1 a § 109 odst. 5 s. ř. s. z důvodu dodržení zásady *non-refoulement*, a to i ve vztahu k aktuálně probíhajícímu konfliktu na Ukrajině (viz rozsudky citované v bodě 21).

[24] Prolomení pravidel zakotvených v § 75 odst. 1 a § 109 odst. 5 s. ř. s. kvůli zásadě *non-refoulement* je ovšem namístě pouze tehdy, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, č. 2288/2011 Sb. NSS). Takovou ochranou rozšířený senát v souladu se svým dřívějším usnesením ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007 - 119, č. 2174/2011 Sb. NSS, označil řízení o správním vyhoštění. Kasační soud podmínku ve své navazující judikatuře dále rozvedl. Uvedl, že ono další řízení, ve kterém může být ochrana poskytnuta, musí být s ohledem na čl. 13 Úmluvy i na čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod takovým řízením, které je ukončeno rozhodnutím podléhajícím možnému soudnímu přezkoumání dříve, než skutečně dojde k vyhoštění či jinému nucenému navrácení dané osoby do země původu (rozsudek ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131).

[25] Kasační soud dále specifikoval, že prolomit § 75 odst. 1 s. ř. s. lze za splnění dalších podmínek v případě, kdy soud neshledá dostatečné záruky, že nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny v novém správním řízení (rozsudek ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Azs 27/2012 - 65). V řízeních o kasačních stížnostech, kde onou novou skutečností byl aktuální vojenský konflikt na Ukrajině, odůvodnil Nejvyšší správní soud závěr o neexistenci takové dostatečné záruky jednak ohrožením života žadatele a skutečností, že jeho žádost na první pohled není zjevně nedůvodná (rozsudek ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31), a dále s ohledem na jiná procedurální pravidla při podání opakované žádosti o mezinárodní ochranu za situace, kdy nedošlo ani k meritornímu posouzení první žádostí s ohledem na koncept bezpečné země původu (rozsudek ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022 - 31).

[26] V projednávaném případě Nejvyšší správní soud neshledal, že existují dostatečné záruky, že změna bezpečnostních poměrů na Ukrajině bude dodatečně posouzena v novém správním řízení. Ve stěžovatelově případě by se jednalo již o třetí žádost, tedy o další opakovanou žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Pro řízení o další opakované žádosti platí velmi specifická pravidla (např. žadatel není oprávněn setrvat na území po dobu řízení, zastavení řízení podle § 11a odst. 3 zákona o azylu a absence automatického odkladného účinku žaloby proti takovému usnesení, nepřípustnost kasační stížnosti).

[27] Současně stěžovatele nelze odkázat na využití institutu tzv. dočasné ochrany, neboť byl přítomen na území ČR již před počátkem konfliktu na Ukrajině. Podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady*. Dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady EU 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, se toto rozhodnutí *vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala: a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022; b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).* Stěžovatel tedy nespadá do osobní působnosti tohoto rozhodnutí.

[28] Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že je potřeba přihlédnout ke změně bezpečnostní situace na Ukrajině, která je všeobecně známou skutečností, přestože nastala až po vydání rozsudku městského soudu. Rozhodl tak proto, že stěžovatelův nucený návrat do země původu by mohl být v rozporu se zásadou *non-refoulement*. Aby bylo zajištěno její dodržení, bude žalovaný povinen stěžovatelovu žádost opětovně posoudit, zejména si opatřit aktuální informace o zemi původu, a ve světle nových skutečností vyhodnotit, zda stěžovateli nenáleží některá z forem mezinárodní ochrany.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Kasační stížnost stěžovatele je důvodná, a proto Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek městského soudu. Jelikož vytýkané vady mají původ již v žalobou napadeném rozhodnutí, zrušil Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s. i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

[30] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. platí, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu i rozhodnutí žalovaného správního orgánu, *rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.* Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. *má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.* Žalovaný neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení před městským i Nejvyšším správním soudem. Stěžovatel byl ve věci úspěšný, avšak v průběhu řízení před městským a Nejvyšším správním soudem mu nevznikly žádné náklady.

[31] Městským soudem byl usnesením ze dne 8. 10. 2018, č. j. 13 Az 34/2018 - 38, ustanoven zástupcem Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7. Ten jej zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). S ohledem na to, že městský soud v napadeném rozsudku přiznal výrokem III. ustanovenému zástupci odměnu za zastupování stěžovatele v řízení o žalobě, kasační soud ponechal tento výrok nynějším rozsudkem nezrušen a nyní rozhodoval pouze o odměně za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti. Ustanovený advokát v něm učinil jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V souladu s ustanovením § 7 a § 9 advokátního tarifu činí odměna za takový úkon 3.100 Kč. Dále ustanovenému zástupci náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Zástupce doložil, že je plátcem DPH, odměna se proto zvyšuje o částku 714 Kč. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů tedy činí celkem 4.114 Kč. Bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2022

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu